

کتابخانه گویا دبیران هنر در تدریس

تا بگویم که در این پرده چه می‌بینیم!

اشاره

در تابستان ۱۳۹۶ جشنواره نوآوری در تدریس انگیزه‌ای جدی برای دبیران هنر کشور رقم زد که کوله‌بار ارزشمندی از داشته‌های آموزشی خود را در قالب فیلم‌های بیست دقیقه‌ای تدوین شده، راهی آن کنند. ۱۴ گروه از دبیران هنر آثارشان در این جشنواره به مقام‌های خیره‌کننده رسیدند. رشد آموزش هنر نخست گزارش نسبتاً مبسوطی از فرایند جشنواره را در شماره ۴۹ به چاپ رساند و در مرحله دوم میزگردی را با همکاران شرکت‌کننده از سطح کشور تشکیل داد. همکاران در فضایی صمیمی و دلسوزانه و با احساس مسئولیت برخی از چالش‌ها، مشکلات، نقدها، ابتکارات و روش‌های خلاقانه تدریس را بیان داشتند. آنچه در صفحات بعد مطالعه می‌کنید در حقیقت نمایی از درس هنر و ویژگی‌های آن در سطح کشور است. بخشی از مطالب نیز مخاطب خود را در بین متولیان آموزشی جست‌وجو می‌کند که امید است مورد توجه قرار گیرد. با هم مطالب میزگرد را مطالعه می‌کنیم.

هیئت تحریر به رشد آموزش هنر

بفرمایند و در نهایت تجربیات ارزشمند دوستان را داشته باشیم.

نوروزی بنده داود نوروزی، سرگروه هنر استان قزوین هستم. درباره هنر آموزش و پرورش استان قزوین ابتدا آماری را ارائه دهم. ما حدود ۵۰ نفر دبیر هنر در سطح استان قزوین داریم که مرتبط با این رشته هستند. در رشته‌های مختلف هنری دبیران ما در یک یا چند رشته به‌ویژه در خوشنویسی تخصص دارند. اکثر دبیران ما این مهارت را دارند.

متأسفانه این آمار برای جمعیتی که در استان قزوین هست جوابگو نیست. دبیران غیرمرتبط هم زیاد داریم.

نسبت را می‌توانید بیان کنید؟

فرصت را غنیمت دانستم تا هم‌اندیشی داشته باشیم.

محور بحث جشنواره نیست. البته به این مفهوم نیست که اصلاً از جشنواره نوآوری در آموزش و تدریس صحبتی نکنید. خواهش می‌کنم این جمع که تقریباً برآیندی از دبیران هنر کشور است تجربیات به جان زیسته هنری خود را بیان کنند. چه بسا آماده کردن همین فیلم‌های ۲۰ دقیقه‌ای و حضور شما در جشنواره نقطه عزیمتی برای بحث ما باشد.

من خواهش دارم که آقای نوروزی، سرگروه هنر قزوین، تصویر کوتاهی از وضعیت آموزشی هنر در پایتخت خوشنویسی ایران ترسیم

داود نوروزی، سرگروه هنر قزوین

زحمتکش، دبیر هنر کرج

نوروزی:
بزرگ‌ترین آسیبی که به درس هنر در این چند سال وارد شد این است که متأسفانه تدریس هنر را به مدیران و معاونان دادند که ۶ ساعت یا ۱۲ ساعت مدیران موظف هستند در هفته تدریس کنند

نوروزی تقریباً دبیران غیرمرتبط بیشتر است. شاید ۶۰ درصد غیرمرتبط و ۴۰ درصد مرتبط هستند. این خیلی لطمه زده است.

این فرصت است یا مشکل است؟

نوروزی این مشکل است و لطمه زده است و با این قضیه مخالفت کردیم.

برخی از استان‌ها بیان می‌کردند دبیران هنر غیر تخصصی داریم که تحصیلات هنر ندارد ولی در رشته خود کار آمدند و ما از این‌ها استفاده می‌کنیم.

نوروزی این خوب و کافی نیست. وقتی کتاب هنر را ورق می‌زنید فصل به فصل رشته‌های مختلف است. شاید دبیری خوشنویسی بداند ولی از رشته‌های دیگر نمی‌داند. دبیران هنر ما هنرهای تجسمی خوانده‌اند یعنی آشنا به رشته‌هایی هستند که در کتاب معرفی شده است. در برخی از این رشته‌ها هم مهارت دارند.

در بازدیدها این آسیب‌ها را می‌بینیم، بزرگ‌ترین آسیبی که به درس هنر در این چند سال وارد شد این است که متأسفانه تدریس هنر را به مدیران و معاونان دادند که ۶ ساعت یا ۱۲ ساعت مدیران موظف هستند در هفته تدریس کنند. امسال هنوز بخشنامه نیامده و همه دارند. برای تدریس هنر برنامه‌ریزی می‌کنند. مدیر و معاون به این خاطر که هنر ارزشیابی پایانی و کتبی ندارد و اداره کردن کلاس را فرمالیته می‌تواند انجام دهد و نظارت به آن شکل هم وجود ندارد هنر را انتخاب می‌کنند و سر کلاس می‌روند. ۵ دقیقه موضوعی را بیان می‌کنند و می‌گویند بچه‌ها نقاشی کنند و سر کار مدیریت خود باز می‌گردند.

این امر متأسفانه خیلی آسیب زده است. من با معاونت آموزشی استان هم صحبت کردم و گفتم حداقل مدیران و معاونان رشته‌های خود را تدریس کنند. چون از نظر مالی به نفع وزارت خانه است و مدیران ۶ ساعت رایگان تدریس می‌کنند. لذا این را اگر بدهند به متخصص باید نیروی جدید وارد کنند یا حق التدریس بگیرند، بنابراین چون بار مالی دارد زیر بار این مسئله نمی‌روند. دبیران مرتبط ما الحق خیلی خوب کار می‌کنند و خروجی کار آن‌ها را در نمایشگاه‌ها می‌بینیم. کتاب جدید با همه کاستی‌هایی که دارد نسبت به کتاب قبل موفق‌تر بود.

تأثیرات چه بود که موفق‌تر

عمل کرده است؟

نوروزی چون فصل‌های متنوع در آن آمده است. قبلاً تنها خوشنویسی و نقاشی بود ولی الان فصل‌های متنوع آمده و بهتر شده است.

در هنرهای آوایی و نمایشی مشکلی ندارید؟

نوروزی مشکل وجود دارد. در این مدت چند کارگاه گذاشتیم و دوره‌های ضمن خدمت برگزار می‌کنیم که بار علمی همکاران را بالاتر ببریم.

تجربه‌هایی که از تدریس داشتید و بهترین خاطره تدریس هنر شما چه بود؟

نوروزی من چون تخصصم در عکاسی است خیلی حرفه‌ای با بچه‌ها کار کردم و بیشتر روی این مسئله متمرکز شدم.

الان عکاسی در درس‌ها اختیاری است؟

نوروزی بین نقاشی و عکاسی اختیاری است. در پایه هفتم این‌طور است و در پایه هشتم و نهم اجباری است. یکسری موضوعات را کتاب مطرح کرده است. مثلاً یکسری آیت‌هایی را همانند کادربندی‌ها یا اضافه کردن نور در فضا را بیان کرده و بچه‌ها به خوبی آشنا می‌شوند. حتی کار با دوربین را در فضاهای مختلف تجربه می‌کنند، این را با بچه‌ها کار می‌کنیم و خوشبختانه خروجی خوبی هم داشت.

سؤال بعدی من این است که دبیر هنر از نظر شما چه معیارهایی باید داشته باشد تا در کلاس درس موفق باشد؟

زحمتکش (استان البرز) با توجه به کتابی که الان دم دست هست چون رشته‌های مختلفی را به بچه معرفی می‌کند شاید معلم موفق این ویژگی را باید داشته باشد که خوب با دانش‌آموز همراهی کند. لازم نیست نسبت به تک‌تک رشته‌ها تخصص ویژه داشته باشد ولی چون همکاران هنر عموماً هنرهای تجسمی را گذرانده‌اند در حدی که آشنا باشند و بچه‌ها را همراهی کنند کفایت می‌کند.

دریافت شما نسبت به این مسئله چیست که باید کلیت هنرها را ادامه

دهیم یا دانش‌آموز را به صورت تخصصی وارد یک رشته هنری کنیم؟

✳ زحمتکش من نظرم این است که در این مقطع آشنا کردن بچه‌ها با کل هنرها مؤثرتر است. بچه‌ها در این سن خیلی از مسیرهای زندگی خود را مشخص نکردند و حتی انتخاب رشته هم نکردند. منتها آشنا می‌شوند. چه‌بسا دانش‌آموزی استعداد موسیقی داشته باشد ولی تاکنون برای او فرصتی پیش نیامده باشد که مقدماتی از موسیقی را بداند یا در مورد عکاسی و نمایش چنین است.

اینجا به همین میزان که مقدمه‌ای از درس را آگاه شود و سؤالات خود را از معلم بپرسد وارد پروسه شده و علاقه‌مندی در او ایجاد می‌شود و اگر بخواهد به‌صورت تخصصی ادامه دهد مرحله یا مقطع دیگری است و یا باید در فضای آزاد هنر مورد علاقه را دنبال کند.

✳ هنر گرچه در جشنواره حضور داشتید اما نقدهای فراوانی به نفس جریان هنر داشتید. الان روحیه شما قدری تغییر کرده و می‌خواهم ببینم تأثیر جشنواره از لحاظ اینکه جنب‌وجوشی بین همکاران ایجاد کرده مثبت بود یا نه؟ برای ما درباره هنر بفرمایید.

✳ زحمتکش در کلاس هنر تراکم دانش‌آموز به‌شدت بالا است و فضای کمی وجود دارد. در مدارس اگر قرار است اتفاقی رخ دهد لازم است فضای کافی به درس هنر داده باشند. عموماً کارگاه است و بعید می‌دانم در مدارس جایی باشد. من تجربه‌ای دارم که زمانی در مدارس کلاس‌ها را تخصصی کرده بودیم، به همین نسبت دانش‌آموزان در هنر جابه‌جا می‌شدند کارگاهی مختص هنر بود و بچه‌ها هر ساعتی که هنر داشتند به آن کلاس می‌آمدند و همه لوازم هم مهیا بود. کتاب و تصویر و هر چیزی نیاز بود مهیا شده بود. این امکان در چند سالی که در استان البرز تدریس می‌کنم در هیچ‌کدام از مدارس مهیا نیست.

✳ هنر بهترین خاطره تربیتی و تدریس شما در هنر کدام است؟

✳ زحمتکش اگر بحث تأثیرگذاری باشد شاید بهترین گزینه ارتباط معلم و شاگرد است. اگر دانش‌آموزی بتواند عاشق معلم شود - هر درسی باشد - طبیعتاً عاشق آن درس هم خواهد شد. اگر دانش‌آموز زیاد باشد این اتفاق ممکن است کمتر رخ دهد. شاید بهترین مقوله همین باشد که کارگاهی تهیه شود تا معلم بتواند با راحتی با دانش‌آموز ارتباط صمیمانه داشته باشد و خیلی هم نمره‌گرا نباشیم.

یکی از مقوله‌هایی که معمولاً با دانش‌آموزان مشکل داریم بحث نمره‌گرا بودن مدیر و معاون است. خیلی حساس هستند که این نمره‌چطور باشد. این کار آسیب جدی در مقایسه کردن بچه‌ها دارد.

✳ غفوربان، دبیر هنر ناحیه دو ساری سال اول انسانی در تابستان، در اوقات فراغت، کلاس‌های آموزش هنر می‌رفتم. کلاس نقاشی بود. آنجا کسی که به من نقاشی یاد می‌داد معلم گرافیک بود. من اولین فارغ‌التحصیل رشته گرافیک مشهد هستم. این معلم من را کشف کرد و فهمید که استعداد هنر دارم. من در کارم موفق بودم و این به خاطر زحماتی بود که معلم کشید. به خاطر روش تدریس‌هایی که معلم داشت من همان را برای دانش‌آموزان استفاده می‌کنم. من کاری می‌کنم این معلم و شاگردی کنار برود و مادر و فرزندش شود. احساس می‌کنم این‌طور بهتر است.

✳ هنر ارزیابی شما از کتاب درسی چیست؟

✳ غفوربان کتاب‌های جدید در هر سه پایه نیاز به کارگاه دارد. اکثر مدارس این امکان را ندارند. چون من در روستا تدریس می‌کنم اکثر مدارس روستا کارگاه مخصوص هنر ندارند. من تمام کارهای خود را مجبور هستم در کلاس انجام دهم. هم سخت و هم دردساز برای زنگ‌های بعد است. این معضل بزرگی است. در شهر هم مدارس چنین است چون اهمیت نمی‌دهند چون احساس می‌کنند هنر درس آینده‌سازی نیست. درس لحظه‌ای است.

✳ هنر استان مازندران سرمایه ذاتی یعنی طبیعت را دارد. محمل اصلی تدریس درس هنر استوار بر داشته‌های منطقه‌ای و استانی است. در مازندران این ویژگی چطور استفاده شده است؟

✳ غفوربان جشنواره محلی مازندران را استفاده کردم. غذاهای محلی و طرز پوشش را در جشنواره محلی نشان دادم. بچه‌ها با درست کردن تابلوهای سه‌بعدی تمام آن خصوصیات و فرهنگ و آداب‌ورسوم شهر خود را نمایش دادند.

✳ هنر تأثیر این مطلب از لحاظ انتقال دانسته‌های هنری چه بود؟

✳ غفوربان بچه‌های الان از فرهنگ خود فاصله گرفته‌اند. هم زبان خود که باید مازندرانی صحبت کنند، و هم پوشش محلی خود را کنار گذاشته‌اند.

پشتار، دبیر هنر گجساران

نراقی، دبیر هنر ساری

زحمتکش: شاید بهترین مقوله همین باشد که کارگاهی تهیه شود تا معلم بتواند با راحتی با دانش‌آموز ارتباط صمیمانه داشته باشد و خیلی هم نمره‌گرا نباشیم

عضو هستند و دبیران غیرمرتبط که هنر تدریس می کنند عضو می شوند و دوره می گذرانند و کسانی می توانند ابلاغ تدریس بگیرند که انجمن تأیید کرده باشد. دوره را می بینند و تأیید می شوند و ابلاغ می خورد. کاملاً رسمی است.

✳️ پستار سرگروه اگر دلسوز باشد، خودم را مثال می زنم که می گویم اگر سر کلاس می روم و نتوانم مطلبی را ارائه دهم برای من سخت است. همکار را درک می کنم و خودم دنبال او می روم که مطالبی را به او انتقال می دهم که بتواند به دانش آموز انتقال دهد.

✳️ فکر می کنم تا زمانی که انجمن علمی را تشکیل دهیم خود سرگروه باید این را از معاون آموزشی بخواهد که اگر دبیر غیر تخصصی سر کلاس می رود حداقل تأییدیه یک رشته را از سرگروه داشته باشد. خانم زارع پور قدری از خاطرات معلمی خود بگوئید.

✳️ شکوه زارع پور، دبیر هنر گچساران بحث غیرمرتبط بودن فقط در رشته هنر نیست. ولی در هنر ضربه های بیشتری وجود دارد. با این حال تاندازه های بچه ها را به این درس علاقه مند کرده ایم بیشتر طراحی ها و نقاشی های روی دیوار در مدرسه کار دانش آموزان است.

✳️ غفوریان اکثر مدیران به درس هنر به دید نقاشی و خوشنویسی نگاه می کنند و نمی گویند این کلاسی جامع و دارای کتاب کامل و متنوعی است. پیشنهاد را هم دادم و کسی توجه نکرد. که بچه ها را بازدیدهای تفریحی و آموزشی و تربیتی ببرند ولی مختص هنر بازدید ندارند.

✳️ نقطه عزیمت این مسئله از معلم است یا مدیر؟

✳️ غفوریان به نظر من کار سازمانی است. من دو الی سه بار به مدیران پیشنهاد دادم ولی اقدامی نشد.

✳️ نقطه عزیمت خود همکاران هستند. یعنی مکان های هنری را شناسایی کنید. در مجله رشد هنر همیشه یکی از موزه ها و مکان های هنری را معرفی می کنیم که دانش آموز پسند است و دبیران می توانند از آن استفاده کنند.

✳️ دولت ابادی، دبیر هنر استان قزوین درس

در جاهای خاصی این را استفاده می کنند. من از این ویژگی ها استفاده کردم تا این را گسترش دهم تا بچه ها با آن مانوس شوند.

✳️ نراقی، دبیر هنر ساری همکاران موضوع خوبی را بیان کردند و چند سالی است که درگیر آن هستم. منظورم استفاده از دبیران غیر تخصصی است. بارها بیان کردیم و در نهایت گفتیم راه حل این است که حداقل دبیران غیر تخصصی که سر کلاس هنر تدریس می کنند قبل از آن دوره ضمن خدمت داشته باشند. دوره ای بگذارند که با سرفصل دروس آشنا شوند نه اینکه کتاب را کنار بگذارند و بگویند این ساعت ورزش کنید. یا این تصویر کتاب را باز کنید و بکشید. متأسفانه این راه حل را هم انجام نمی دهند. ضمن خدمت ساز خود را می زند که می گوید من کد ندارم بخواهم چنین کاری کنم یا می گویند مربی ندارند.

✳️ با توجه به شرایط موجود به عنوان دبیر هنر چه ابتکاراتی به خرج دادید؟ ۱۴ گروه هنر در جشنواره نوآوری های تدریس حضور داشتند که اتفاق خوبی بود. چه کنیم این دامنه گسترش یابد و درس هنر نهادینه شود؟

✳️ پستار، دبیر هنر شهرستان گچساران در تکمیل صحبت همکاران پیشنهادی را به اداره دادم که کارگاهی را در هر شهری تأسیس کنیم. از همکاران هنر که تخصصی کار می کنند استفاده کنیم دوره هایی را به شکل ضمن خدمت برگزار کنیم. عمل به این پیشنهاد را به شکل رایگان خودم تقبل کردم که تدریس کنم. هر کسی بخواهد مطلبی درباره هنر نمایش، هنرهای تجسمی، عکاسی و غیره بداند کمک می کنم.

✳️ آقای نوروزی پیشنهادی در این باره دارید؟

✳️ نوروزی رسمی تر این پیشنهاد خانم پستار این است که ما انجمن علمی-آموزشی تشکیل دهیم. کاملاً رسمی است و آموزش و پرورش حمایت می کند.

✳️ پستار اساسنامه می خواهد.

✳️ نوروزی اساسنامه می خواهد و خوب هم استقبال می شود. چند استان این اقدام را انجام دادند از جمله استان اصفهان چند سالی است که انجمن تشکیل داده و فعالیت می کند. دبیران هنر

بیگللو، دبیر هنر قزوین

نراقی: راه حل این است که حداقل دبیران غیر تخصصی که سر کلاس هنر تدریس می کنند قبل از آن دوره ضمن خدمت داشته باشند. دوره ای بگذارند که با سرفصل دروس آشنا شوند

کار و فناوری و فرهنگ و هنر را با هم تلفیق کردیم. هدف از این کار این بود که نشان دهیم درس هنر در تمام شاخه‌ها و رشته‌ها، درسی مکمل است.

❁ در تلفیق آیا حس هنری در بچه‌ها از بین نمی‌رود؟ چون حس هنری یک بال پرواز تولید هنری است. به این فکر کردید؟

❁ دولت‌آبادی فکر می‌کنم بیشتر خلاقیت بچه‌ها شکوفا می‌شود. بحث عملی با ماده گچ را که کار کردیم بچه‌ها سر ذوق آمدند و به صورت ماسک صورت کار کردیم که از این ماسک برای نمایش‌های مذهبی و تعزیه استفاده شد.

❁ اصغر بیگدلو دبیر هنر قزوین هشتم، ۲۳ سال سابقه تدریس دارم. البته درس تخصصی من خوشنویسی است.

❁ خود قزوین فعالیت دارید؟
❁ بیگدلو بله. چیزی که در خصوص درس و تخصص خودم می‌خواهم بیان کنم در مورد سرمشق‌های خوشنویسی در کتاب هنر است. به نظر می‌رسد با توجه به اینکه دانش‌آموزان در دوره اول ابتدایی کار نکردند، وقتی وارد خط خوشنویسی با قلم می‌شوند و با سرمشق‌های مشکل مواجه می‌شوند قدری به هم می‌ریزند. تلاش می‌کنیم با تکنیک‌ها و روش‌های مختلف بتوانیم قلم‌نی را برای دانش‌آموزان به جایی برسانیم. خوشبختانه چون کار تخصصی ما هست این کار را انجام دادیم.

❁ پیشنهاد شما چیست؟
❁ بیگدلو یکی از راهکارها دادن تألیف بخش خوشنویسی به دبیران هنر است. دبیران هنری که تخصص خوشنویسی دارند، از ساده به مشکل بیایند و نه این سرمشق‌های سنگین و مشکلی که در این کتاب وجود دارد.

در کتاب هشتم خط شکسته به آن اضافه می‌شود. خطوط مختلف را آنجا معرفی کرده است. خیلی سخت است که دانش‌آموز را توجیه کنم توقیع به چه معنا است. خط محقق و ریحان به چه معنا است. درست است که در حد آشنایی است ولی کیفیت نمی‌کند که تنها اسم را بیان کنیم و چهار خط را نشان دهیم و دوباره در جلسه بعد خط ریحان را به دانش‌آموز نشان دهیم نمی‌تواند تشخیص دهد چون کار نمی‌کند و لمس نمی‌کند. در پایه نهم دو سطر نویسی را نشان می‌دهد. من فکر می‌کنم تغییری در ساختار این کتاب باید

اتفاق بیفتد. عیار خط نیز می‌توانست خیلی بهتر باشد. می‌شد دبیران هنری که خط آن‌ها عیار مناسب‌تری دارند با آموزش بهتر و ساده‌تر و روان‌تر و معلم‌پسندتر این بخش را تألیف کنند.

❁ الان چالش ما در فرایند تدریس چیست؟

❁ بیگدلو اگر همکار هنر به خوشنویسی آشنا نباشد بحث خوشنویسی را رد می‌شود.

❁ ما اگر بتوانیم مهر و عشق به هنر خوشنویسی را در دل بچه‌ها به عنوان امر لذت‌آفرین هرچند با سختی قرار دهیم کم کاری نیست. وقتی پای صحبت بزرگان هنر خوشنویسی هم نشستیم می‌گفتند ما بسم‌الله الرحمن الرحیم میرعماد را در کتاب هنر دیدیم و همان برداشت اول در ذهن ما ماند و به این سمت رفتیم. فکر نکنیم که ما کاری انجام نمی‌دهیم. همین آشنایی‌ها و نشان دادن نمونه‌های غنی کار مهمی است. ما با کتاب درسی هنر باید همانند قانون اساسی کار کنیم. اینجا ابتکارات شما را می‌طلبد. ۲۰ سال بحث بود که چرا کتاب هنر تغییر نمی‌کند و حالا که این حرکت اتفاق افتاده است، این قانون اساسی معلم است و باید با آن کار کند و ابتکارات در این چارچوب باشد.

❁ بیگدلو اضافه کنم که خلأ خط تحریری در کتاب هنر فعلی وجود دارد که یکی از معضلات دانش‌آموزان ما خط نگارشی است. اگر در کلاس هم این خط به دانش‌آموز شناسانده شود خیلی خوب است. یعنی دانش‌آموز از پایه ششم می‌آید نستعلیق را به سختی مطالعه می‌کند و می‌خواند. اگر خط در کنار آن باشد می‌تواند نستعلیق را مطالعه کند.

❁ علی شریف کاظمی سرگروه متوسطه دوم در استان البرز هستیم. یک خاطره‌ای بیان کنم. در جشنواره‌ای تدریس انجام می‌دادم و دانش‌آموزی داشتم که هم پدر و هم مادرش دندان‌پزشک بودند و در مدرسه خاص و تیزهوشان به شدت وی را به‌سوی پزشکی شدن سوق می‌دادند. یعنی بارها با این خانواده صحبت کردم که پسر شما علاقه‌مند است و قبول نکردند. روزی که کار گچ را انجام دادیم دانش‌آموز این نکته را بیان کرد که امروز بهترین روز زندگی عمرم بود و لذتی که از درس بردم بی‌نظیر بود. این را در حضور خانواده

دولت‌آبادی، دبیر هنر قزوین

بیگدلو: اضافه کنم که خلأ خط تحریری در کتاب هنر فعلی وجود دارد که یکی از معضلات دانش‌آموزان ما خط نگارشی است

پنج‌شنبه‌ها برای این‌ها کلاس گذاشتند. سال بعد کسانی ابلاغ هنر را می‌گرفتند که برگه کلاس‌ها را داشتند و همکاران آن کلاس دست‌پر می‌رفتند.

❁ یعنی ضمن خدمتی برای آن‌ها در نظر گرفته بودند.

❁ **محمدنیا** بله. ولیکن این برای همه مقدور نیست. من چقدر توان دارم که تمام چهارشنبه‌ها و پنج‌شنبه‌های سال را در اختیار آموزش قرار بدهم. ما امسال ۸ کارگاه داشتیم و این ۸ کارگاه تمام‌وقت ما را گرفته بود که همکاران آموزش ببینند. من فکر می‌کنم قدری باید دید مسئولین از بالا تغییر کند و ما حمایت شویم.

❁ از صحبت‌های جناب محمدی به‌عنوان حسن ختام این میزگرد استفاده کنیم.

❁ **محمدی، مسئول دبیرخانهٔ کشوری هنر** خیلی خوشحالم که گروه‌های هنری خیلی خوشحال و پرذوق در جشنواره‌ها شرکت می‌کنند. پتانسیل بسیار بالایی در گروه‌های آموزشی در استان‌ها داریم. گرچه ناله می‌کنند ولی خودشان لذت می‌برند. گردهمایی در بیرجند در دبیرخانه فرهنگ و هنر برگزار شد که همکاران شما تشریف آوردند.

هیچ دبیرخانه‌ای ۴ روز گردهمایی نداشته است. در جلسات بحث دانش‌افزایی و کارگاه‌ها را داریم و از نظرات دوستان استفاده می‌کنیم. جالب است بدانید که اولین گردهمایی و همایش در کل کشور در تمام رشته‌ها بود که غایب نداشتیم و همه حاضر بودند. از ۳۲ استان آمدند. دفتر تألیف حضور داشت. مجله رشد حضور داشت. دفتر متوسطه اول همه حضور داشتند.

نکته مهمی را بیان کنم. صحبت‌های شما فی‌نفسه درست است. ما سه بخش در یک درس داریم زمانی که در کلاس می‌خواهد اجرا شود. یک بخش تولید محتوا است، محتوایی باید در دفتر پژوهش و معاونت پژوهش تولید شود. بنده هم عضو شورای تألیف و برنامه‌ریزی کتب درسی هستیم. در آنجا خیلی از بحث‌های شما داغ‌تر بحث می‌شود و اکثراً با نظرات شما موافق هستند. قطعاً خوشنویسی تغییر و بازنگری خواهد شد. شک نکنید. دنبال راهکار هستیم و از دبیران متخصص کمک خواهیم گرفت که راهکاری پیدا شود تا خوشنویسی را درشان و جایگاه خود ارائه دهیم و هم به لذت رسیدن دانش‌آموز که بخش زیادی از کار ما آن است که آن لذت احساس شود.

گفت و طوری شد این خانواده در نمایشگاهی که با همکاران، خانم کاشانیان، در البرز برگزار کردیم حضور داشتند و گفتند هر رشته‌ای دوست دارد انتخاب کند و وارد شود.

به نظر من دبیران باید بستر را فراهم کنند. هرچند فراگیر نیستند اما می‌توانند مؤثر باشند. ما اتفاق خوبی در متوسطه اول داریم. نگرش کتاب خیلی خوب شده است ولی دبیر تخصصی کم داریم.

❁ **معصومه محمدنیا** سرگروه متوسطه اول استان البرز هستیم. ادبیات و هنر مادر درس هستند ولی در آموزش و پرورش به علوم پایه توجه می‌شود. من در گروه‌ها تنها هستم و ۶ ساعت دارم. اصلاً زیر بار نمی‌روند بیشتر به من ساعت بدهند. ما تمام روزهای هفته را درگیر سرگروهی هستیم ولی اول باید نگاه‌ها تغییر کند و از من به‌عنوان سرگروه حمایت شود و من جایگاه خود را داشته باشم. من به‌عنوان سرگروه چقدر توان دارم که بتوانم همه‌چیز را بر دوش بکشم. الان استان البرز ۵۸ نیروی تخصصی و تعدادی غیرتخصصی دارد که همه دو ساعت و چهار ساعت تدریس می‌کنند. هر سال هم تغییر می‌کنند. من چقدر می‌توانم کارگاه بگذارم؟ چقدر می‌توانم ضمن خدمت بگذارم و تعداد زیادی را آموزش دهم؟ چقدر از نظر مالی حمایت می‌شود؟

❁ به‌عنوان سرگروه هنر چند پیشنهاد برای ارتقا توانمندی دبیران هنر داشته باشید.

❁ **محمدنیا** من فکر می‌کنم اولین کاری که باید انجام شود این است که معنای گروه آموزش هنر معنای واقعی باشد. یعنی من یک نفر در سرگروهی نباشم. دو نفر یا سه نفر نیروی متخصص باشند.

❁ الان چند نفر هستید؟

❁ **محمدنیا** ما ۸ منطقه داریم و ۵ سال است سرگروه استان هستیم، یک منطقه تا حالا سرگروه نداشته است. این همان نگاهی است که می‌گویم علوم پایه برای آن‌ها مهم است. من هر سال می‌جنگم که به نواحی سرگروه بدهند و نمی‌دهند و هنر همیشه این مشکل را دارد که دیده نمی‌شود و سرگروه ندارد. استان فارس را در جریان هستیم که سرگروه‌ها از خودگذشتگی و ایثار کردند و به همکاران فراخوان دادند که چه کسانی دوست دارند هنر تدریس کنند و تست اولیه گرفتند و استعدادیابی کردند و یک سال چهارشنبه‌ها و

شریف کاظمی، دبیر هنر کرج

محمدنیا، سرگروه هنر البرز

محمدنیا: من فکر می‌کنم قدری باید دید مسئولین از بالا تغییر کند و ما حمایت شویم

اگر قرار باشد مهارت‌آموزی داشته باشیم در متوسطه اول معنا ندارد. حتی مهارت‌آموزی که داریم در راستای تربیت هنری است. در راستای هنرمند شدن نیست. آن برای متوسطه دوم است. دانش‌آموز را می‌خواهیم به شناخت، لذت و درک هنری برسانیم تا بتواند نقد و تحلیلی داشته باشد. دغدغه‌های همکاران را می‌دانیم. سرگروه‌های ما در اکثر استان‌ها زحمت می‌کشند و کارهای بسیار بزرگی انجام می‌دهند. خانم پشتار در استان خود برند است. من الان استان کهگیلویه و بویراحمد را با خانم پشتار می‌شناسم. همه همکاران در استان خود برند هستند. همه قبول دارند و اگر چنین نبود سال‌ها ماندگاری نداشتند. کارهایی که اجرا می‌کنند واقعاً قابل تحسین است. تمام تلاش خود را می‌گذارند.

بخش دیگر تولید محتوا است. محتوا تولید می‌شود و نیاز به نیروی انسانی داریم. تربیت نیروی انسانی کار سازمان پژوهش نیست. به اجرا می‌رسیم که سهم ما است. دفتر متوسطه اول مأموریت اجرای محتوای تولیدشده را دارد. با نیروی انسانی که در اختیار او قرار می‌دهند.

اگر اینجا جزیره‌ای عمل کنیم و ارتباطی با هم نداشته باشیم اتفاق خاصی نمی‌افتد. این‌ها باید با هم هماهنگ شوند. یعنی محتوا تولید شود و نیروی انسانی دیده شود و در اجرا هم نظارت کامل و کافی وجود داشته باشد تا به خروجی اهداف سند تحول بنیادین سند ملی است یعنی تربیت هنری در دوره عمومی برسیم.

حساسیتی که دوستان درباره درس فرهنگ و هنر دارند همکاران دیگر در رشته‌های دیگر ندارند. خیلی خوب است. به اندازه‌های خوب است که اگر مسئولین ببینند این همه حساسیت دارید فکر دیگری می‌کنند.

ما در وزارتخانه مشکلی نداریم. وزارتخانه حل شده است و اگر نبود ۱۴ گروه اینجا نبود. این به همت شما است. نگاهی که در وزارتخانه ایجاد شده. به مراحل پایین‌تر می‌آییم دغدغه‌ها کمتر می‌شود و مدیریت سلیقه‌ای می‌شود. نگاه‌ها عوض می‌شود. در سطوح پایین مدیریتی این تغییرات باید اتفاق بیفتد. کلاس درس من کارگاهی است با تمام امکانات. شیر آب برای شستن دست دارد. کاشی شده تا سقف است. با رنگ هر کاری می‌خواهید بکنید. آن کارگاه هنر ابتدا انباری بود. در روستا هم دوست دارم این کار را انجام دهم. بالای ۴۰ درصد مدارس بیرجند دارای کارگاه می‌شوند. رشد می‌یابند و این خواسته ما است. قدرت چانه‌زنی خود را باید بالا ببرید. خسته نباید بشوید. باید بجنگید. شاید بی‌مهری

ببینید و خیلی موارد دیگر که من هم دیدم. بحث نمره را دوستان مطرح کردند که تاکنون در ۲۵ سال خدمت من یک مدیر به من نگفت این نمره ده دانش‌آموز را ۱۱ کنید. امکان ندارد در طول سال بیشتر از ده بار مدیر و معاون را در سر کلاس نبرم. دعوت می‌کنم. سر کلاس می‌بینند و لذت می‌برند.

کار دیگری که امسال کردم این بود که سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی دیگر را درگیر کلاس خود کردم. در هفته هنر انقلاب، مسابقه خوشنویسی خط تحریری از زندگی شهید آوینی برگزار کردم. رئیس سازمان بسیج هنرمندان استان، رئیس حوزه هنری استان، مدیر کل ارشاد استان را دعوت کردم. همه سر کلاس آمدند و کل مدرسه درباره هنر انقلاب زندگینامه شهید آوینی را به خط تحریری نوشتند. یکی گفت جوایز برای من، یکی گفت این برنامه تابستان برای من، یکی گفت این طرح برای من! این کار شکل گرفت. برای خود عکس یادگاری گرفتند و همه دیدند. از خیلی طرح‌هایی که در کلاس استفاده می‌کنم همه می‌توانید انجام دهید و حتی بهتر هم می‌توانید چون توانمندی شما بیشتر از من است. دل‌سرد نشوید. نگران نباشید.

۵۰ درصد شورای تألیف الان معلم هنر هستند. این خیلی مهم است. صحبت همکاران را داریم. کتاب‌های راهنمای مقطع ابتدایی را مطالعه می‌کنیم و بحث می‌کنیم. مطمئن باشید توانمندی شما کنار گذاشته نمی‌شود. ما هم تلاش می‌کنیم. نگاه مهارت‌آموزی در درس هنر در کلاس نداشته باشید. شناخت و رسیدن به لذت را در اولویت قرار دهید.

 از آقای محمدی تشکر می‌کنیم. قدر اهل هنر کسی داند که هنرنامه‌ها بسی خوانند. من تأکید می‌کنم که ما به عنوان معلم هنر باید به این درس طور دیگری نگاه کنیم. این درس نه در قالب برنامه‌ریزی درسی می‌گنجد گرچه باید پایبند باشیم بلکه یک مقوله فرادرسی است که قبل از اینکه کدام یک از ما معلم باشیم عاشق مقوله هنر هستیم.

از حضور گرم و با احساس مسئولیت یک‌یک همکاران هنر برای شرکت در این گفت‌وگو تشکر می‌کنم.

محمدی، مسئول دبیرخانه کشور هنر

محمدی:
حساسیتی که
دوستان درباره
درس فرهنگ
و هنر دارند
همکاران دیگر
در رشته‌های
دیگر ندارند.
خیلی خوب
است. به اندازه‌ای
خوب است که
اگر مسئولین
ببینند این همه
حساسیت دارید
فکر دیگری
می‌کنند